

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра германської філології

Програма з курсу
«Актуальні проблеми германістики:
міждисциплінарні аспекти»
для аспірантів-германістів

УКЛАДАЧ: д.філол.н., доц. Пилипенко Р.Є.

Завідувач кафедри

германської філології

_____ д.філол.н., доц. Пилипенко Р.Є.

Затверджено Вченою Радою

Інституту філології

протокол № 8 від 26.03.2013 року

Голова Вченої Ради

_____ д.філол.н., проф. Семенюк Г.Ф.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс присвячено актуальним проблемам германістики (міждисциплінарні аспекти), які представлено різноманітними лінгвістичними напрямками, спрямованих на всебічний опис і характеристику мовного спілкування людей у специфічних і стандартних комунікативних ситуаціях з урахуванням соціальних, культурних, когнітивних, психологічних, етнічних та інших чинників. **Об'єктом** курсу є німецька мова як когнітивно-комунікативний феномен. Когнітивно-комунікативний підхід дає можливість людині продукувати, осмислювати та інтерпретувати тексти, а також забезпечувати завдяки текстам комунікативну діяльність. **Предметом** курсу є насамперед людській простір, організований та структурований через текст.

Курс розрахований на аспірантів-германістів. Він передбачає 40 аудиторних годин, з них – 36 лекційних і 4 години практичних занять. Лекційний блок курсу поділено на 3 частини:

1. Базові концепти міжкультурної германістики.
2. Германістика як культурологічна галузьзнань.
3. Медійний розвиток германістики.

Завдання для практичної роботи

На практичне опрацювання студентів виносяться такі види робіт, як читання та коментування наукової літератури з міждисциплінарних проблем германістики, що передбачає аналітичну роботу з текстами, написання творів відповідно до теми кожного із змістовних блоків.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

на X семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1		
«Основи теорії германістики»		
1	Становлення германістики як науки.	2
2	Перспективи професії германіста.	2
3	Мовознавчі аспекти германістики.	2
4	Літературознавчі аспекти германістики.	2
5	Герменевтичні аспекти германістики.	2
6	Германістика в Україні: проблеми та перспективи розвитку.	2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2		
«Базові концепти міжкультурної германістики»		
7	Антропологічні концепти германістики.	2
8	Семіотичні концепти германістики.	2

9	Категорія часу: міжкультурні основи часового простору культури, літературні презентації сучасності.	2
10	Культурний простір: центри та периферії в світовій літературі	2
11	Культурна пам'ять: основні поняття, структура, форми.	2
12	Культурна ідентичність: її індивідуальні та колективні типи, культурні проблеми мігрантів.	2

<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3</p> <p>«Медійний розвиток германістики»</p>		
13	Медійний розвиток германістики. Мережеве спілкування та комунікативний ідеал.	2
14	Історія розвитку медійності: усні і письмові культури.	2
15	Образ автора в контексті історії медійності.	2
16	Іконостичний поворот “ <i>iconic turn</i> ”. Еволюція образів в медійних текстах.	2
17	Нові ЗМІ.	2
18	Колоквіум та заключне тестування.	2

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАКЛЮЧНОГО КОЛОКВІУМУ

1. Wie erklärt man die Kultur als Wertbegriff?
2. Welche Kulturebenen sind Ihnen bekannt?
3. Welche Strategien der kulturellen Annäherung benutzt man in der interkulturellen Kommunikation mit dem Fremden?
4. Welche Funktionen haben die Vorurteile in der interkulturellen Kommunikation?
5. Wie wirken die elektronischen Medien auf die Bildung der neuen Typen der Sprachperson?
6. Wie lässt sich das kulturelle Phänomen der Grenzerfahrung in der interkulturellen Kommunikation zeigen?
7. Welche Debatten führt man um die Rationalität und Irrationalität fremder Kulturen?
8. Welche interkulturellen Studien zu deutsch-ukrainischen Beziehungen kennen Sie?
9. Nennen Sie die wichtigsten Handlungsfelder interkulturell-didaktischen Handelns.
10. Welche Schwierigkeiten der visuellen Repräsentation der interkulturellen Texte sind Ihnen bekannt?
11. Erklären Sie das Phänomen des „*iconic turn*“ um 2000.
12. Welche Menschen- und Körperdiskurse nach A. Assmann kennen Sie?
13. Welche kulturelle Bedeutung hat das Zeiterleben?
14. Beschreiben Sie die Phänomenologie der kulturellen Räumlichkeit.
15. Nennen Sie die Gedächtnisformen aus der kulturwissenschaftlichen Literatur.
16. Wie lassen sich in der modernen Literatur die multikulturellen Identitäten charakterisieren?
17. Nennen Sie die neuen Probleme der IK im virtuellen Milieu.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Маслова Валентина Аврамовна. Когнитивная лингвистика: учеб. пособие/ В.А. Маслова, - 3-е изд., перераб. И доп. – Минск: «Тетрасистемс», 2008. – 272 с.
2. Пилипенко Ростислав Євгенович. Німецький економічний дискурс: методологія, моделі, жанри: Монографія/ Р.Є. Пилипенко. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2005. – 316 с.
3. Приходько Анатолій Миколайович. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики: Монографія/ А.М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
4. Сахарчук Людмила Іллівна. Антропоцентрична лінгвістика: навчальний посібник/ Л.І. Сахарчук. – КНУ імені Тараса Шевченка, 2011. – 275 с.
5. Сахарчук Людмила Іллівна. Методологія комунікативних досліджень: Монографія/ Л.І. Сахарчук. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2006. – 214 с.
6. Селіванова Олена Олександрівна. Світ свідомості в мові: Монографія/ О.О. Селіванова. – Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.
7. Селіванова Олена Олександрівна. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми: Підручник/ О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К., 2008. – 712 с.
8. Assmann A. Einführung in die Kulturwissenschaft: Grundbegriffe, Themen, Fragestellungen. – Ausgabe: 3., neu bearb. Aufl. – Berlin: Schmidt, 2011. – 264 S.
9. Drügh H. (Hrsg.), Ewers H. Germanistik: Sprachwissenschaft – Literaturwissenschaft – Schlüsselkompetenzen / hrsg. von Heinz Drügh ... Mit Beitr. von Hans-Heino Ewers. – Stuttgart: Metzler, 2012. – 509 S.

10. Friedrich U., Huber M., Schmitz U. Orientierungskurs Germanistik: für Ihren sicheren Studienerfolg. – Ausgabe: 1. Aufl. – Stuttgart: Klett-Verlag, 2008. – 176 S.
11. Giesecke M. Die Entdeckung der kommunikativen Welt: Studien zur kulturvergleichenden Mediengeschichte. – Ausgabe: Orig.-Ausg., 1. Aufl. – Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2007. – 534 S.
12. Vidal F. Rhetorik des Virtuellen: die Bedeutung rhetorischen Arbeitsvermögens in der Kultur der konkreten Virtualität. – Mössingen-Talheim: Talheimer, 2010. – 438 S.
13. Wierlacher A. (Hrsg.) Handbuch: interkulturelle Germanistik. – Stuttgart: Metzler, 2003. – 689 S.